

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 678/2024-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 34PP/108/2018-244 z 5. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 50 ústavy a porušenia práv podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu a jeho uznesením č. k. 34PP/108/2018-244 z 5. septembra 2023. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v súlade s právom na spravodlivé súdne konanie. Domáha sa tiež finančného zadostučinenia v sume 10 000 eur a náhrady trov právneho zastúpenia. V tejto súvislosti tiež žiada o ustanovenie právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona tak, že sťažovateľ ako odsúdený vykoná zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere štyristodva dní z trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 24Tk/1/2016 z 22. marca 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/79/2018 z 19. júla 2018 (právoplatným 19. júla 2018) vo výmere 4 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, z ktorého bol podmienene prepustený

uznesením okresného súdu sp. zn. 34PP/108/2018 zo 7. septembra 2018 (právoplatným 7. septembra 2018). Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 6Tos/113/2024-278 z 30. júla 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol ako podanú oneskorene.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv a článkov podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Namieta, že okresný súd mu odňal možnosť konať pred súdom, keď o jeho neosvedčení sa rozhodol na verejnom zasadnutí v jeho neprítomnosti a napadnuté uznesenie mu doručil na iné adresy, ako mal, čím mu odňal možnosť podať sťažnosť.

4. Sťažovateľ namieta, že okresný súd v predmetnej veci rozhodol na verejnom zasadnutí bez jeho prítomnosti. Poukazuje na to, že v období rokov 2018 – 2019 doručil na podateľňu okresného súdu podanie, v ktorom uviedol adresu [REDAKOVANÉ] (zrejme mal na mysli [REDAKOVANÉ], pozn.) [REDAKOVANÉ], ako adresu na doručovanie akejkoľvek korešpondencie. Napadnuté uznesenie mu pritom bolo doručené až 27. mája 2024 do [REDAKOVANÉ]. Bezodkladne po doručení uznesenia podal proti nemu sťažnosť, ktorú však krajský súd zamietol ako podanú oneskorene.

5. Podľa sťažovateľa okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom vzhľadom na oznámenú adresu na doručovanie. Krajský súd v uznesení uviedol, že napadnuté uznesenie okresného súdu mu bolo doručované na adresy [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ]. Predmetné uznesenie však nebolo doručované na adresu [REDAKOVANÉ].

6. Rovnako tak ani predvolanie na verejné zasadnutie nebolo sťažovateľovi doručené na ním uvedenú adresu, čím mu okresný súd zabránil vyjadriť sa vo veci jeho neosvedčenia sa a zabránil mu v možnosti reálne podať proti jeho uzneseniu sťažnosť s odkladným účinkom. Okresný súd tým zabránil spravodlivému súdному konaniu v predmetnej veci.

7. Okresný súd sťažovateľovi poskytol informáciu v prípise sp. zn. 1Sprv/881/2024 z 25. septembra 2024, kde „*nevyvrátil moje tvrdenie, že zmenu adresy som neoznamoval.*“.

8. Okresný súd mal možnosť doručiť napadnuté uznesenie, ako aj predvolanie na verejné zasadnutie na sťažovateľom oznámenú adresu, takto však nepostupoval. V dôsledku uvedeného musí sťažovateľ „*v priamom rozpore so zákonom*“ vykonávať trest odňatia slobody vo výmere 402 dní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ústavný súd pred tým, ako sa začal zaoberať podstatou ústavnej sťažnosti, skúmal, do akej miery nedostatok právneho zastúpenia bráni jej kvázimeritórному prejednávaniu. Podanie sťažovateľa

nesplňalo náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, resp. náležitosti ústavnej sťažnosti, napriek tomu z podania sťažovateľa bola zrejmá kľúčová námietka sťažovateľa (uvedená v bode II tohto uznesenia) a tiež to, postup a uznesenie ktorého orgánu ako porušovateľa jeho práv v tejto veci namieta. Sťažovateľ požiadal aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom s tým, že svoju žiadosť nijako neodôvodnil. Uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), ústavný súd, vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu (m. m. I. ÚS 193/2024), pretože bol schopný posúdiť opodstatnenosť sťažovateľových námietok, a tým aj vyhodnotiť, či je potrebné sťažovateľa vyzvať na odstránenie nedostatkov jeho podania.

III.1. K napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu:

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta rozhodovanie okresného súdu v jeho neprítomnosti a doručovanie napadnutého uznesenia na nesprávnu adresu.

12. Z uznesenia krajského súdu z 30. júla 2024 (ktoré sťažovateľ priložil ako prílohu k svojmu podaniu) vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť, v ktorej namietal doručenie uznesenia o neosvedčení sa na nesprávnu adresu.

13. Hoci sťažnosť sťažovateľa krajský súd zamietol ako oneskorene podanú, z jeho rozhodnutia, s ktorým sa ústavný súd oboznámil, bolo zistené, že námietku sťažovateľa týkajúcu sa doručovania napadnutého uznesenia vecne preskúmal a poukázal na znenie § 66 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého sa písomnosť považuje za doručенú adresátovi aj vtedy, ak sa zásielka vráti z adresy, ktorú na tieto účely uviedol, s tým, že adresát je neznámy, a to dňom, keď bola zásielka vrátená orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel: to neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmieňanom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu. Preskúmanie uvedenej otázky môže do určitej miery indikovať určité závery týkajúce sa aj predvolávania sťažovateľa na verejné zasadnutie okresného súdu (ak bol predvolaný z adresy [REDAKOVANÉ], pozn.), pričom je zjavné, že aj túto otázku mohol a mal namietať v sťažnosti. Krajský súd s poukazom na obsah spisu (č. l. 69) zároveň uviedol, že sťažovateľ pri svojom podmieňanom prepustení uviedol adresu na doručovanie [REDAKOVANÉ]. Napadnuté uznesenie pritom okresný súd doručoval aj na túto adresu, preto napadnuté uznesenie bolo doručené na základe fikcie doručenia. Z uvedeného dôvodu bola sťažnosť sťažovateľa podaná oneskorene, preto ju krajský súd zamietol.

14. Okresný súd listom sp. zn. 1 SprV/881/2024 z 25. septembra 2024 na základe žiadosti sťažovateľa (po rozhodnutí krajského súdu) o poskytnutie informácií o doručení jeho podania v rokoch 2018 – 2019 (ktorým mal súdu oznámiť zmenu svojej adresy) uviedol, že súdu žiadny právny predpis neukladaná vedenie evidencie podaní, ktoré podľa svojho obsahu nie sú podnetom na začatie konania, preto žiadosti sťažovateľa nevyhovel. Ak bolo súdu podanie doručené, je založené v súdnom spise, ktorého spisovú značku však vo svojej žiadosti sťažovateľ neuviedol. Z pripojených rozhodnutí okresného súdu, krajského súdu (ktoré vychádzali z obsahu spisu) a aj z už uvedeného vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ oznámenie zmeny adresy svojho pobytu (oproti tej, ktorú uviedol pri jeho podmieňanom prepustení) nepreukázal.

15. Keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uznesenie krajského súdu z 30. júla 2024 nenapadol (len uznesenie okresného súdu z 5. septembra 2023, podrobujúc kritike jeho postup pred jeho vydaním), pričom jeho námietku krajský súd sám vecne preskúmal, ústavný súd nemá o takejto námietke vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu právomoc rozhodovať. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (výrok 1 tohto uznesenia).

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

16. Žiadostiam sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery navrhovateľ nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak v prípade navrhovateľovej ústavnej sťažnosti nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdí a ani nepreukazuje, že jeho pomery mu neumožňujú mať právneho zástupcu na vlastné náklady.

18. Druhou podmienkou na ustanovenie právneho zástupcu je, že v prípade ústavnej sťažnosti nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Naplnenie tejto podmienky ústavný súd skúma predbežným posúdením veci samej. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je dostatočným spôsobom odôvodnená, umožňuje pochopiť podstatu sťažovateľových námietok, obsahuje dostatočné vymedzenie relevantných skutkových okolností a taktiež spôsobilý petit a tiež na vec sa vzťahujúce prílohy. Ústavný súd z uvedených dôvodov pristúpil k samotnému predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti, ktoré v sebe zahŕňa aj predbežné posúdenie veci samej na účely posúdenia, či je splnená druhá podmienka na ustanovenie právneho zástupcu.

19. Odmietnutie ústavnej sťažnosti vedie k záveru o zrejme bezúspešnom uplatňovaní nároku na ochranu ústavnosti v prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Nie je tak naplnená druhá podmienka na ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľovi, z toho dôvodu ústavný súd žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel (výrok 2 tohto uznesenia). Vzhľadom na uvedené bolo aj bez právneho významu vyzvať sťažovateľa, aby preukázal splnenie prvej podmienky na ustanovenie právneho zástupcu (pomery odôvodňujúce ustanovenie právneho zástupcu).

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu